

บทที่ 4 ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาจิตลักษณะเดิม จิตลักษณะตามสถานการณ์ สถานการณ์และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในจังหวัดนครราชสีมา 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจิตลักษณะเดิม จิตลักษณะตามสถานการณ์ สถานการณ์และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในจังหวัดนครราชสีมา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม โดยแจกแบบสอบถามกับผู้สูงอายุในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 400 คน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation) ซึ่งผลการวิเคราะห์มีดังนี้

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรของผู้สูงอายุ
- ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับจิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง
- ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์และทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรของผู้สูงอายุ

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรของผู้สูงอายุ

ลักษณะทางประชากรของผู้สูงอายุ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	118	29.50
หญิง	282	70.50
อายุ		
60 - 64 ปี	119	29.75
65 - 69 ปี	108	27.00
70 - 74 ปี	72	18.00
75 ปีขึ้นไป	101	25.25
สถานภาพ		
โสด	21	5.25
สมรส	226	56.50
หย่า, แยกกันอยู่	6	1.50
หม้าย	147	36.75

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ลักษณะทางประชากรของผู้สูงอายุ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ไม่ได้เรียนหนังสือ	49	12.25
ระดับประถมศึกษา	320	80.00
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	16	4.00
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.	5	1.25
ระดับอนุปริญญา / ปวส. / ปวท.	5	1.25
ปริญญาตรี	3	0.75
สูงกว่าปริญญาตรี	2	0.50
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
น้อยกว่า 5,000 บาท	345	86.25
5,000 – 10,000 บาท	35	8.75
10,001 – 15,000 บาท	7	1.75
15,001 – 20,000 บาท	7	1.75
20,001 – 25,000 บาท	2	0.50
มากกว่า 25,000 บาท ขึ้นไป	4	1.00
แหล่งที่มาของรายได้		
ทำสวน / ทำนา / ทำไร่ / เลี้ยงสัตว์	98	24.50
ค้าขาย / ทำธุรกิจส่วนตัว	18	4.50
รับจ้างทั่วไป	35	8.75
แม่บ้าน / พ่อบ้าน	9	2.25
ข้าราชการบำนาญ	15	3.75
ไม่มีงานทำ /ว่างงาน	84	21.00
รัฐบาล (รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ)	141	35.25
ระยะเวลาที่ทำงานอาศัยอยู่		
1 - 10 ปี	11	2.75
10 - 20 ปี	16	4.00
21 - 30 ปี	23	5.75
31 - 40 ปี	32	8.00
40 – 50 ปี	34	8.50
51 ปีขึ้นไป	284	71.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ลักษณะทางประชากรของผู้สูงอายุ	จำนวน	ร้อยละ
ลักษณะที่พักอาศัย		
บ้านของตนเอง	382	95.50
บ้านเช่า	6	1.50
อาศัยอยู่กับญาติ	12	3.00
สภาพครอบครัวปัจจุบัน		
อยู่คนเดียว	35	8.75
อยู่กับบุตรหลาน	211	52.75
อยู่กับคู่ครองและลูก	147	36.75
อยู่กับญาติ	7	1.75
สวัสดิการรักษายาบาล		
ตนเอง	347	86.75
บุตร	52	13.00
ไม่มี	1	0.25

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 282 คน คิดเป็นร้อยละ 70.50 และเพศชาย จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 29.50

อายุผู้สูงอายุส่วนใหญ่ 60 - 64 ปี จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 29.75 อายุ 65 - 69 ปี จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 27.00 อายุ 75 ปีขึ้นไป จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 25.25 อายุ 70 - 74 ปี จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 18.00

สถานภาพของผู้สูงอายุส่วนใหญ่สมรส จำนวน 226 คน คิดเป็นร้อยละ 56.50 หม้าย จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 36.75 โสด จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 5.25 และหย่า, แยกกันอยู่ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.50

ระดับการศึกษาของผู้สูงอายุส่วนใหญ่อยู่ในระดับประถมศึกษา จำนวน 320 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 ไม่ได้เรียนหนังสือ จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 12.25 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4.00 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช. จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.25 ระดับอนุปริญญา / ปวส. / ปวท. จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.25 ระดับปริญญาตรี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.75 และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.50

รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีรายได้น้อยกว่า 5,000 บาท จำนวน 345 คน คิดเป็นร้อยละ 86.25 รายได้ 5,000 - 10,000 บาท จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 8.75 รายได้ 10,001 - 15,000 บาท จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.75 รายได้ 15,001 - 20,000 บาท จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.75 รายได้มากกว่า 25,000 บาท ขึ้นไป จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.00 รายได้ 20,001 - 25,000 บาท จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.50

แหล่งที่มารายได้ของผู้สูงอายุส่วนใหญ่ได้จากรัฐบาล (รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ) จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 35.25 ทำสวน / ทำนา / ทำไร่ / เลี้ยงสัตว์ จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 24.50 ไม่มีงานทำ /ว่างงาน จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 21.00 รับจ้างทั่วไป จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 8.75 ค้าขาย / ทำธุรกิจส่วนตัว จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 4.50 ข้าราชการบำนาญ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 3.75 และแม่บ้าน / พ่อบ้าน จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.25

ระยะเวลาผู้สูงอายุอาศัยอยู่ในพื้นที่หรือชุมชนแห่งนี้ส่วนใหญ่ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 284 คน คิดเป็นร้อยละ 71.00 ระยะเวลา 40 – 50 ปีขึ้นไป จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 8.50 ระยะเวลา 31 - 40 ปี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 8.00 ระยะเวลา 21 - 30 ปี จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 5.75 ระยะเวลา 10 - 20 ปี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4.00 และระยะเวลา 1 - 10 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 2.75

ลักษณะที่พักอาศัยของผู้สูงอายุส่วนใหญ่เป็นบ้านของตนเอง จำนวน 382 คน คิดเป็นร้อยละ 95.50 อาศัยอยู่กับญาติ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.00 และบ้านเช่า จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.50

สภาพครอบครัวปัจจุบันของผู้สูงอายุส่วนใหญ่อยู่กับบุตรหลาน จำนวน 211 คน คิดเป็นร้อยละ 52.75 อยู่กับคู่ครองและลูก จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 36.75 อยู่คนเดียว จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 8.75 และอยู่กับญาติ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.75

สวัสดิการรักษายาบาลของผู้สูงอายุส่วนใหญ่เป็นของตนเอง จำนวน 347 คน คิดเป็นร้อยละ 86.75 เป็นของบุตร จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 13.00 และไม่มี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.25

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับจิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 4.2 แสดงภาพรวมค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านจิตลักษณะเดิม

ปัจจัยด้านจิตลักษณะเดิม	\bar{x}	S.D.	การแปลผล	อันดับที่
1. ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	4.03	0.508	ค่อนข้างจริง	3
2. วิธีชีวิตแบบพุทธ	4.19	0.436	ค่อนข้างจริง	2
3. สุขภาพจิต	4.42	0.485	จริง	1
ภาพรวม	4.21	0.324	ค่อนข้างจริง	

จากตาราง 4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านจิตลักษณะเดิมภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างจริง $\bar{x} = 4.21$ S.D. = 0.324 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยด้านจิตลักษณะเดิมกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุอยู่ในระดับจริง ได้แก่ อันดับที่ 1 สุขภาพจิต $\bar{x} = 4.42$ S.D. = 0.485 และอยู่ในระดับค่อนข้างจริง ได้แก่ อันดับที่ 2 วิธีชีวิตแบบพุทธ $\bar{x} = 4.19$ S.D. = 0.436 และอันดับที่ 3 ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน $\bar{x} = 4.03$ S.D. = 0.508

ตารางที่ 4.3 แสดงภาพรวมค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านจิตลักษณะตามสถานการณื

ปัจจัยด้านจิตลักษณะตามสถานการณื	\bar{x}	S.D.	การแปลผล	อันดับที่
1. ทศนคติที่ดีต่อการดูแลสุขภาพ	4.43	0.437	จริง	2
2. ความเชื่ออำนาจในตน	4.72	0.540	จริง	1
ภาพรวม	4.58	0.439	จริง	

จากตาราง 4.3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านจิตลักษณะตามสถานการณืภาพรวมอยู่ในระดับจริง $\bar{x} = 4.58$ S.D. = 0.439 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยด้านจิตลักษณะตามสถานการณืกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุอยู่ในระดับจริง ได้แก่ อันดับที่ 1 ความเชื่ออำนาจในตน $\bar{x} = 4.72$ S.D. = 0.540 และอันดับที่ 2 ทศนคติที่ดีต่อการดูแลสุขภาพ $\bar{x} = 4.43$ S.D. = 0.437

ตารางที่ 4.4 แสดงภาพรวมค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านสถานการณื

ปัจจัยด้านสถานการณื	\bar{x}	S.D.	การแปลผล	อันดับที่
1. การได้รับการตอบสนองต่อสิ่งที่ต้องการด้านร่างกาย	4.31	0.476	ค่อนข้างจริง	1
2. การได้รับการตอบสนองต่อสิ่งที่ต้องการด้านจิตใจ	4.25	0.421	ค่อนข้างจริง	2
ภาพรวม	4.28	0.369	ค่อนข้างจริง	

จากตาราง 4.4 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านสถานการณืภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างจริง $\bar{x} = 4.28$ S.D. = 0.369 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยด้านสถานการณืกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุอยู่ในระดับค่อนข้างจริง ได้แก่ อันดับที่ 1 การได้รับการตอบสนองต่อสิ่งที่ต้องการด้านร่างกาย $\bar{x} = 4.31$ S.D. = 0.476 และอันดับที่ 2 การได้รับการตอบสนองต่อสิ่งที่ต้องการด้านจิตใจ $\bar{x} = 4.25$ S.D. = 0.421

ตารางที่ 4.5 แสดงภาพรวมค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยทางด้านคุณภาพชีวิต

ปัจจัยด้านคุณภาพชีวิต	\bar{x}	S.D.	การแปลผล	อันดับที่
1. ด้านความพึงพอใจในชีวิต	4.45	0.525	จริง	2
2. ด้านอัตมโนทัศน์	4.33	0.446	ค่อนข้างจริง	4
3. ด้านสุขภาพและการทำงานของร่างกาย	4.37	0.448	ค่อนข้างจริง	3
4. ด้านสังคมและเศรษฐกิจ	4.56	0.420	จริง	1
ภาพรวม	4.43	0.319	จริง	

จากตาราง 4.5 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยทางด้านคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุภาพรวมอยู่ในระดับจริง $\bar{x} = 4.43$ S.D. = 0.319 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยทางด้านคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุอยู่ในระดับจริง ได้แก่ อันดับที่ 1 ด้านสังคมและเศรษฐกิจ $\bar{x} = 4.56$ S.D. = 0.420 อันดับที่ 2 ด้านความพึงพอใจในชีวิต $\bar{x} = 4.45$ S.D. = 0.525 และอยู่ในระดับค่อนข้างจริง ได้แก่ อันดับที่ 3 ด้านสุขภาพและการทำงานของร่างกาย $\bar{x} = 4.37$ S.D. = 0.448 และอันดับที่ 4 ด้านอัตมโนทัศน์ $\bar{x} = 4.33$ S.D. = 0.446

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของจิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน

ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	\bar{x}	S.D.	แปลผล	อันดับที่
1. ท่านเชื่อว่าจะสามารถจัดการกับความเครียดและมีการแสดงออกอย่างเหมาะสม	4.81	0.790	จริง	1
2. เวลาที่ท่านมีความทุกข์ ท่านปรึกษาระบายความทุกข์กับคนใกล้ชิดหรือคนที่ไว้วางใจได้	4.46	0.774	จริง	3
3. คุณไม่เคยสนใจว่าจะใช้เวลาในแต่ละวันให้เกิดประโยชน์หรือไม่	3.99	1.122	ค่อนข้างจริง	4
4. คุณไม่เห็นความจำเป็นที่จะต้องอดทนทำงานให้ได้ตั้งแต่วันนี้ เพราะอนาคตจะนำโอกาสและประสบการณ์ใหม่ ๆ มาให้เอง	3.95	1.071	ค่อนข้างจริง	5
5. ในการทำงานชิ้นหนึ่ง ๆ คุณมักจะวางแผนงานแบบเป็นขั้นเป็นตอนว่าอะไรเริ่มก่อนเป็นลำดับแรก ลำดับที่สองและลำดับต่อ ๆ ไป	3.93	1.059	ค่อนข้างจริง	6
6. คุณมักเขียนโน้ตหรือข้อความเตือนตัวเองเพื่อไม่ให้ลืมความตั้งใจที่จะกระทำเรื่องต่าง ๆ	3.77	1.239	ค่อนข้างจริง	7
7. คุณมักเขียนโน้ตหรือข้อความเตือนตัวเองเพื่อไม่ให้ลืมความตั้งใจที่จะกระทำเรื่องต่าง ๆ	3.65	1.501	ค่อนข้างจริง	8
8. คุณไม่เห็นความจำเป็นที่จะต้องใช้ช่วงกลางเวลาทานอาหารร่วมกับคนอื่น	3.60	1.203	ค่อนข้างจริง	10
9. คุณไม่เห็นความจำเป็นที่จะต้องระวังตัวจากการติดเชื้อหวัด 2009 เพราะคนรอบข้างคุณไม่มีใครป่วยด้วยโรคนี้	3.62	1.164	ค่อนข้างจริง	9
10. ท่านรับประทานยาได้อย่างถูกต้องตามที่บุคลากรสาธารณสุขแนะนำ	4.52	0.881	จริง	2
ภาพรวม	4.03	0.508	ค่อนข้างจริง	

จากตาราง 4.6 จิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างจริง $\bar{x} = 4.03$ S.D. = 0.508 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า จิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องของผู้สูงอายุอยู่ในระดับจริง ได้แก่ อันดับที่ 1 ท่านเชื่อว่าสามารถจัดการกับความเครียดและมีการแสดงออกอย่างเหมาะสม $\bar{x} = 4.81$ S.D. = 0.790 อันดับ ที่ 2 ท่านรับประทานยาได้อย่างถูกต้องตามที่บุคลากรสาธารณสุขแนะนำ $\bar{x} = 4.52$ S.D. = 0.881 อันดับที่ 3 มีเวลาที่ท่านมีความทุกข์ ท่านปรึกษาระบายความทุกข์กับคนใกล้ชิดหรือคนที่ไว้วางใจได้

$\bar{x} = 4.46$ S.D. = 0.774 และอยู่ในระดับค่อนข้างจริง ได้แก่ อันดับที่ 4 คุณไม่เคยสนใจว่าจะใช้เวลาในแต่ละวันให้เกิดประโยชน์หรือไม่ $\bar{x} = 3.99$ S.D. = 1.122 อันดับที่ 5 คุณไม่เห็นความจำเป็นที่จะต้องอดทนทำงานให้ได้ดีตั้งแต่วินาที เพราะอนาคตจะนำโอกาสและประสบการณ์ใหม่ ๆ มาให้เอง $\bar{x} = 3.95$ S.D. = 1.071 อันดับที่ 6 ในการทำงานชิ้นหนึ่ง ๆ คุณมักจะวางแผนงานแบบเป็นขั้นเป็นตอนว่าอะไรเริ่มก่อนเป็นลำดับแรก ลำดับที่สองและลำดับต่อ ๆ ไป $\bar{x} = 3.93$ S.D. = 1.059 อันดับที่ 7 คุณมักเขียนโน้ตหรือข้อความเตือนตัวเอง เพื่อไม่ให้ลืมความตั้งใจที่จะกระทำเรื่องต่าง ๆ $\bar{x} = 3.77$ S.D. = 1.239 อันดับที่ 8 คุณมักเขียนโน้ตหรือข้อความเตือนตัวเอง เพื่อไม่ให้ลืมความตั้งใจที่จะกระทำเรื่องต่าง ๆ $\bar{x} = 3.65$ S.D. = 1.501 อันดับที่ 9 คุณไม่เห็นความจำเป็นที่จะต้องระวังตัวจากการติดเชื้อหวัด 2009 เพราะคนรอบข้างคุณไม่มีใครป่วยด้วยโรคนี้ $\bar{x} = 3.62$ S.D. = 1.164 และอันดับที่ 10 คุณไม่เห็นความจำเป็นที่จะต้องใช้ช้อนกลางเวลาทานอาหารร่วมกับคนอื่น $\bar{x} = 3.60$ S.D. = 1.203 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของจิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตแบบพุทธ

วิถีชีวิตแบบพุทธ	\bar{x}	S.D.	แปลผล	อันดับที่
1. คุณชอบที่จะไปเที่ยวตามสถานที่สำคัญทางศาสนา เช่น วัด หรือโบสถ์ มากกว่าสถานที่อื่น ๆ	4.93	1.004	จริง	1
2. ไม่ว่าคุณจะทำอะไรคุณมักจะถือศีล 5 ในการดำเนินชีวิตประจำวันเสมอ	4.75	1.178	จริง	2
3. คุณมักจะระลึกถึงหลักธรรมคำสอนทางศาสนาเมื่อผ่านสถานที่สำคัญทางศาสนาต่าง ๆ	4.73	0.787	จริง	3
4. อาชีพของคุณไม่ว่าในปัจจุบันหรืออนาคต ต้องเป็นอาชีพที่ไม่ทำให้ตัวคุณเองนั้นผิดไปจากหลักศีลธรรมที่ดั่งาม เช่น ต้องไม่ฆ่าสัตว์ ไม่โกหก เป็นต้น	4.55	0.809	จริง	4
5. คุณใช้เวลาส่วนใหญ่ในชีวิตไปในการทำ ความดีมากกว่าการกระทำอย่างอื่น	4.24	1.039	ค่อนข้างจริง	7
6. คุณมักไม่สนใจว่าสิ่งที่กระทำลงไปนั้นจะผิดหลักศีลธรรมหรือไม่	2.92	1.427	ค่อนข้างไม่จริง	9
7. คุณเคยพูดคุยทางด้านธรรมะหรือคำสอนทางศาสนากับผู้อื่น	4.25	0.913	ค่อนข้างจริง	6
8. การหมกมุ่นกับศาสนาทำให้คนเรามีความก้าวหน้าในชีวิตไม่มากเท่าที่ควร	2.84	1.202	ค่อนข้างไม่จริง	10
9. คุณมักใช้เวลาว่างไปในการปฏิบัติธรรมหรือศึกษาหลักคำสอนทางศาสนา	4.23	0.825	ค่อนข้างจริง	8
10. คุณช่วยเหลือคนอื่นและสังคมอยู่เสมอ เพื่อสร้างกุศล	4.47	0.775	จริง	5
ภาพรวม	4.19	0.436	ค่อนข้างจริง	

จากตาราง 4.7 จิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตแบบพุทธ ภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างจริง $\bar{x} = 4.19$ S.D. = 0.436 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า จิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องของผู้สูงอายุอยู่ในระดับจริง ได้แก่ อันดับที่ 1 คุณชอบที่จะไปเที่ยวตามสถานที่สำคัญทางศาสนา เช่น วัด หรือโบสถ์ มากกว่าสถานที่อื่น ๆ $\bar{x} = 4.93$ S.D. = 1.004 อันดับที่ 2 ไม่ว่าคุณจะทำอะไรคุณมักจะถือศีล 5 ในการดำเนินชีวิตประจำวันเสมอ $\bar{x} = 4.75$ S.D. = 1.178 อันดับที่ 3 มีคุณมักจะระลึกถึงหลักธรรมคำสอนทางศาสนาเมื่อผ่านสถานที่สำคัญทางศาสนาต่าง ๆ $\bar{x} = 4.73$ S.D. = 0.787 อันดับที่ 4 อาชีพของคุณไม่ว่าในปัจจุบันหรืออนาคต ต้องเป็นอาชีพ

ที่ไม่ทำให้ตัวคุณเองนั้นผิดไปจากหลักศีลธรรมที่ตั้งงาม เช่น ต้องไม่ฆ่าสัตว์ ไม่โกหก เป็นต้น $\bar{x} = 4.55$ S.D. = 0.809 อันดับที่ 5 คุณช่วยเหลือคนอื่นและสังคมอยู่เสมอ เพื่อสร้างกุศล $\bar{x} = 4.47$ S.D. = 0.775 และอยู่ในระดับค่อนข้างจริง ได้แก่ อันดับที่ 6 คุณเคยพูดคุยทางด้านธรรมะหรือคำสอนทางศาสนากับผู้อื่น $\bar{x} = 4.25$ S.D. = 0.913 อันดับที่ 7 คุณใช้เวลาส่วนใหญ่ในชีวิตไปในการทำความดีมากกว่าการกระทำอย่างอื่น $\bar{x} = 4.24$ S.D. = 1.039 อันดับที่ 8 คุณมักใช้เวลาว่างไปในการปฏิบัติธรรมหรือศึกษาหลักคำสอนทางศาสนา $\bar{x} = 4.23$ S.D. = 0.825 และอยู่ในระดับค่อนข้างไม่จริง ได้แก่ อันดับที่ 9 คุณมักไม่สนใจว่าสิ่งที่กระทำลงไปนั้นจะผิดหลักศีลธรรมหรือไม่ $\bar{x} = 2.92$ S.D. = 1.427 อันดับที่ 10 การหมกมุ่นกับศาสนาทำให้คนเรามีความก้าวหน้าในชีวิตไม่มากเท่าที่ควร $\bar{x} = 2.84$ S.D. = 1.202 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของจิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพจิต

สุขภาพจิต	\bar{x}	S.D.	แปลผล	อันดับที่
1. ท่านรู้สึกเป็นสุขในการช่วยเหลือผู้อื่นที่มีปัญหาและความทุกข์	4.99	0.692	จริง	1
2. ท่านรู้สึกพอใจในชีวิตซึ่งทำให้ท่านมีความสุข	4.73	0.666	จริง	2
3. ท่านได้ถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น สมุนไพร ยารักษาโรค	4.25	1.277	ค่อนข้างจริง	8
4. หากท่านป่วยหนัก ท่านเชื่อว่าจะมีบุคคลใกล้ชิดที่ท่านดูแลเป็นอย่างดี	4.59	2.602	จริง	4
5. ท่านค้นหาสาเหตุอยู่เสมอเมื่อรู้สึกเครียดและไม่สบายใจ	4.21	0.827	ค่อนข้างจริง	9
6. ท่านรู้สึกเบื่อหน่ายท้อแท้กับการดำเนินชีวิตประจำวัน	3.68	1.299	ค่อนข้างจริง	10
7. ท่านหลีกเลี่ยงต่อการใช้จ่ายติดบางอย่าง เช่น บุหรี่ สุรา ยาตอง เป็นต้น	4.61	1.297	จริง	3
8. ท่านมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น	4.40	0.875	จริง	6
9. ท่านมั่นใจว่าสามารถควบคุมอารมณ์ได้เมื่อมีเหตุการณ์คับขันหรือร้ายแรงที่เกิดขึ้น	4.39	0.786	ค่อนข้างจริง	7
10. ท่านสามารถทำใจยอมรับได้สำหรับปัญหาที่ยากจะแก้ไข	4.41	0.826	จริง	5
ภาพรวม	4.42	0.485	จริง	

จากตาราง 4.8 จิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพจิต ภาพรวมอยู่ในระดับจริง $\bar{x} = 4.42$ S.D. = 0.485 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า จิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องของผู้สูงอายุอยู่ในระดับจริง ได้แก่ อันดับที่ 1 ท่านรู้สึกเป็นสุขในการช่วยเหลือผู้อื่นที่มีปัญหาและความทุกข์ $\bar{x} = 4.99$ S.D. = 0.692 อันดับที่ 2 ท่านรู้สึกทึ่งพอใจในชีวิตซึ่งทำให้ท่านมีแต่ความสุข $\bar{x} = 4.73$ S.D. = 0.666 อันดับที่ 3 ท่านหลีกเลี่ยงต่อการใช้ยาเสพติดบางอย่าง เช่น บุหรี่ สุรา ยาตอง เป็นต้น $\bar{x} = 4.61$ S.D. = 1.297 อันดับที่ 4 หากท่านป่วยหนัก ท่านเชื่อว่าจะมีบุคคลใกล้ชิดท่านดูแลเป็นอย่างดี $\bar{x} = 4.59$ S.D. = 2.602 อันดับที่ 5 ท่านสามารถทำใจยอมรับได้สำหรับปัญหาที่ยากจะแก้ไข $\bar{x} = 4.41$ S.D. = 0.826 อันดับที่ 6 ท่านมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น $\bar{x} = 4.40$ S.D. = 0.875 และอยู่ในระดับค่อนข้างจริง ได้แก่ อันดับที่ 7 ท่านมั่นใจว่าสามารถควบคุมอารมณ์ได้เมื่อมีเหตุการณ์คับขันหรือร้ายแรงที่เกิดขึ้น $\bar{x} = 4.39$ S.D. = 0.786 อันดับที่ 8 ท่านได้ถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น สมุนไพร ยารักษาโรค $\bar{x} = 4.25$ S.D. = 1.277 อันดับที่ 9 ท่านค้นหาสาเหตุอยู่เสมอเมื่อรู้สึกเครียดและไม่สบายใจ $\bar{x} = 4.21$ S.D. = 0.827 และอันดับที่ 10 ท่านรู้สึกเบื่อหน่ายต่อแท้กับการดำเนินชีวิตประจำวัน $\bar{x} = 3.68$ S.D. = 1.299 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของจิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติที่ดีต่อการดูแลสุขภาพ

ทัศนคติที่ดีต่อการดูแลสุขภาพ	\bar{x}	S.D.	แปลผล	อันดับที่
1. ท่านเชื่อว่าจะสามารถดูแลสุขภาพตนเองได้	4.71	0.777	จริง	1
2. ท่านเชื่อว่าจะสามารถรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ครบ 5 หมู่ในแต่ละวัน	4.54	1.011	จริง	2
3. ท่านเชื่อว่าจะสามารถออกกำลังกายได้อย่างสม่ำเสมอและมีการพักผ่อนอย่างเพียงพอ	4.41	0.956	จริง	6
4. ท่านเชื่อว่าจะสามารถทำในสิ่งที่ตั้งเป้าหมายไว้สำเร็จ	4.25	0.876	ค่อนข้างจริง	10
5. ท่านเชื่อว่าจะสามารถเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนหรือชมรมผู้สูงอายุกับบุคคลอื่นได้เป็นอย่างดี	4.33	0.932	ค่อนข้างจริง	7
6. ครอบครัวของท่านช่วยเหลือจัดหาอุปกรณ์และข้อมูลการส่งเสริมสุขภาพและให้กำลังใจในการปฏิบัติกิจกรรมของท่านตลอดเวลา	4.30	0.906	ค่อนข้างจริง	9
7. บุคลากรด้านสุขภาพ (แพทย์ พยาบาล เจ้าหน้าที่สาธารณสุข) ให้ความรู้ คำแนะนำและเอื้ออำนวยความสะดวกในการทำกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพแก่ท่านอย่างต่อเนื่อง	4.53	0.944	จริง	3
8. เพื่อนของท่านแสดงความชื่นชมให้ข้อมูลข่าวสารและอุปกรณ์การส่งเสริมสุขภาพแก่ท่านสม่ำเสมอ	4.32	0.841	ค่อนข้างจริง	8
9. มีสถานบริการสาธารณสุขที่ท่านสามารถไปใช้บริการได้สะดวก	4.52	0.804	จริง	4
10. การได้พบปะผู้สูงอายุที่มีสุขภาพดีเป็นสิ่งจูงใจให้ท่านสนใจดูแลรักษาสุขภาพของตนเองและการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ	4.44	0.786	จริง	5
ภาพรวม	4.43	0.437	จริง	

จากตาราง 4.9 จิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติที่ดีต่อการดูแลสุขภาพ ภาพรวมอยู่ในระดับจริง $\bar{x} = 4.43$ S.D. = 0.437 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า จิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องของผู้สูงอายุอยู่ในระดับจริง ได้แก่ อันดับที่ 1 ท่านเชื่อว่าจะสามารถดูแลสุขภาพตนเองได้ $\bar{x} = 4.71$ S.D. = 0.777 อันดับที่ 2 ท่านเชื่อว่าจะสามารถรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ครบ 5 หมู่ในแต่ละวัน $\bar{x} = 4.54$ S.D. = 1.011 อันดับที่ 3 บุคลากรด้านสุขภาพ (แพทย์พยาบาล เจ้าหน้าที่สาธารณสุข) ให้ความรู้ คำแนะนำและเื้ออำนวยการอำนวยความสะดวกในการทำกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพแก่ท่านอย่างต่อเนื่อง $\bar{x} = 4.53$ S.D. = 0.944 อันดับที่ 4 มีสถานบริการสาธารณสุขที่ท่านสามารถไปใช้บริการได้สะดวก $\bar{x} = 4.52$ S.D. = 0.804 อันดับที่ 5 การได้พบปะผู้สูงอายุที่มีสุขภาพดีเป็นสิ่งจูงใจให้ท่านสนใจดูแลรักษาสุขภาพของตนเองและการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ $\bar{x} = 4.44$ S.D. = 0.786 อันดับที่ 6 ท่านเชื่อว่าจะสามารถออกกำลังกายได้อย่างสม่ำเสมอและมีการพักผ่อนอย่างเพียงพอ $\bar{x} = 4.41$ S.D. = 0.956 และอยู่ในระดับค่อนข้างจริง ได้แก่ อันดับที่ 7 ท่านเชื่อว่าจะสามารถเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนหรือชมรมผู้สูงอายุกับบุคคลอื่นได้เป็นอย่างดี $\bar{x} = 4.33$ S.D. = 0.932 อันดับที่ 8 เพื่อนของท่านแสดงความชื่นชมให้ข้อมูลข่าวสารและอุปกรณ์การส่งเสริมสุขภาพแก่ท่านสม่ำเสมอ $\bar{x} = 4.32$ S.D. = 0.841 อันดับที่ 9 ครอบครัวของท่านช่วยเหลือจัดหาอุปกรณ์และข้อมูลการส่งเสริมสุขภาพและให้กำลังใจในการปฏิบัติกิจกรรมของท่านตลอดเวลา $\bar{x} = 4.30$ S.D. = 0.906 และอันดับที่ 10 ท่านเชื่อว่าจะสามารถทำในสิ่งที่ตั้งเป้าหมายไว้สำเร็จ $\bar{x} = 4.25$ S.D. = 0.876 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของจิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความเชื่ออำนาจในตน

ความเชื่ออำนาจในตน	\bar{x}	S.D.	แปลผล	อันดับที่
1. ท่านล้างมือด้วยสบู่ทุกครั้งก่อนรับประทานอาหารและหลังการใช้ส้วมทุกครั้ง	5.24	0.891	จริง	1
2. ท่านดูแลความสะอาดเครื่องแต่งกายและของใช้ในบ้านอย่างเหมาะสม	4.88	0.909	จริง	2
3. ท่านทำกิจกรรมในเวลาว่างเพื่อให้ร่างกายแข็งแรง เช่น เดินเล่น รำมวยจีน โยคะ เป็นต้น	4.58	1.013	จริง	8
4. ท่านออกกำลังกายด้วยการเดิน วิ่ง เป็นประจำสม่ำเสมอ	4.62	1.019	จริง	6
5. ท่านรับประทานอาหารครบ 5 หมู่	4.56	0.997	จริง	9
6. ท่านประกอบอาหารโดยใช้วัตถุดิบจากธรรมชาติที่ปลูกขึ้นเองเพื่อหลีกเลี่ยงสารตกค้าง	4.54	1.152	จริง	10
7. ท่านรับประทานอาหารผักและอาหารที่มีกากใยเพื่อให้ระบบขับถ่ายดี	4.72	0.865	จริง	5
8. ท่านหมั่นสังเกตอาการผิดปกติของร่างกายอยู่เสมอ	4.61	0.794	จริง	7
9. ท่านปฏิบัติตามคำแนะนำของบุคลากรสาธารณสุขเมื่อท่านเจ็บป่วยหรือไม่สบาย	4.78	0.765	จริง	3
10. ท่านรับการตรวจร่างกายและตรวจคัดกรองโรคเป็นประจำทุกปี	4.73	0.815	จริง	4
ภาพรวม	4.72	0.540	จริง	

จากตาราง 4.10 จิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความเชื่ออำนาจในตน ภาพรวมอยู่ในระดับจริง $\bar{x} = 4.72$ S.D. = 0.540 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า จิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องของผู้สูงอายุอยู่ในระดับจริง ได้แก่ อันดับที่ 1 ท่านล้างมือด้วยสบู่ทุกครั้งก่อนรับประทานอาหารและหลังการใช้ส้วมทุกครั้ง $\bar{x} = 5.24$ S.D. = 0.891 อันดับที่ 2 ท่านดูแลความสะอาดเครื่องแต่งกายและของใช้ในบ้านอย่างเหมาะสม $\bar{x} = 4.88$ S.D. = 0.909 อันดับที่ 3 ท่านปฏิบัติตามคำแนะนำของบุคลากรสาธารณสุขเมื่อท่านเจ็บป่วยหรือไม่สบาย $\bar{x} = 4.78$ S.D. = 0.765 อันดับที่ 4 ท่านรับการตรวจร่างกายและตรวจคัดกรองโรคเป็นประจำทุกปี $\bar{x} = 4.73$ S.D. = 0.815 อันดับที่ 5 ท่านรับประทานอาหารผักและอาหารที่มีกากใยเพื่อให้ระบบขับถ่ายดี $\bar{x} = 4.72$ S.D. = 0.865 อันดับที่ 6 ท่านออกกำลังกายด้วยการเดิน วิ่ง เป็นประจำสม่ำเสมอ $\bar{x} = 4.62$ S.D. = 1.019 อันดับที่ 7 ท่านหมั่นสังเกตอาการผิดปกติของร่างกายอยู่เสมอ $\bar{x} = 4.61$ S.D. = 0.794 อันดับที่ 8

ท่านทำกิจกรรมในเวลาว่างเพื่อให้ร่างกายแข็งแรง เช่น เดินเล่น รำมวยจีน โยคะ เป็นต้น $\bar{x} = 4.58$ S.D. = 1.013 อันดับที่ 9 ท่านรับประทานอาหารครบ 5 หมู่ $\bar{x} = 4.56$ S.D. = 0.997 และอันดับที่ 10 ท่านประกอบอาหารโดยใช้วัตถุดิบจากธรรมชาติที่ปลูกขึ้นเองเพื่อหลีกเลี่ยงสารตกค้าง $\bar{x} = 4.54$ S.D. = 1.152 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.11 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของจิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการได้รับการตอบสนองต่อสิ่งที่ต้องการด้านร่างกาย

การได้รับการตอบสนองต่อสิ่งที่ต้องการด้านร่างกาย	\bar{x}	S.D.	แปลผล	อันดับที่
1. ท่านกินข้าวครบ 3 มื้อและกินผัก ผลไม้อย่างน้อยวันละ 2 มื้อ	5.12	1.013	จริง	1
2. ท่านใช้เวลาว่างเพื่อรับฟังข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ในประจำวัน	4.92	1.168	จริง	2
3. ท่านยอมรับรูปร่างหน้าตาของตัวเองที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน	4.74	0.677	จริง	3
4. ท่านไม่สามารถทำในสิ่งที่ต้องการได้ตามเท่าที่ควร เนื่องจากการเจ็บปวดตามร่างกาย เช่น ปวดหัว ปวดท้อง ปวดตามตัว เป็นต้น	4.39	1.132	ค่อนข้างจริง	4
5. ท่านได้เที่ยวตามสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ตามที่ท่านพอใจ	3.48	1.502	ค่อนข้างจริง	10
6. ท่านมีเงินพอใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน	3.59	1.204	ค่อนข้างจริง	9
7. ท่านรู้สึกว่าคุณชีวิตมีความมั่นคงปลอดภัยดีในแต่ละวัน	4.29	0.850	ค่อนข้างจริง	7
8. ท่านพอใจกับสภาพบ้านเรือนที่เป็นอยู่ตอนนี้	4.34	0.775	ค่อนข้างจริง	5
9. สิ่งแวดล้อมในปัจจุบันมีผลต่อสุขภาพของท่านมาก	4.32	0.798	ค่อนข้างจริง	6
10. ท่านมีสุขภาพแข็งแรงเพียงพอที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ในแต่ละวัน (ทั้งเรื่องงานและการดำเนินชีวิต)	3.95	1.050	ค่อนข้างจริง	8
ภาพรวม	4.31	0.476	ค่อนข้างจริง	

จากตาราง 4.11 จิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการได้รับการตอบสนองต่อสิ่งที่ต้องการด้านร่างกาย ภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างจริง $\bar{x} = 4.31$ S.D. = 0.476 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า จิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องของผู้สูงอายุอยู่ในระดับจริง ได้แก่ อันดับที่ 1 ท่านกินข้าวครบ 3 มื้อและกินผัก ผลไม้อย่างน้อยวันละ 2 มื้อ $\bar{x} = 5.12$ S.D. = 1.013 อันดับที่

ที่ 2 ท่านใช้เวลาว่างเพื่อรับฟังข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ในประจำวัน $\bar{x} = 4.92$ S.D. = 1.168 อันดับ
 ที่ 3 ท่านยอมรับรูปร่างหน้าตาของตัวเองที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน $\bar{x} = 4.74$ S.D. = 0.677 และอยู่ใน
 ระดับค่อนข้างจริง ได้แก่ อันดับที่ 4 ท่านไม่สามารถทำในสิ่งที่ต้องการได้ตามเท่าที่ควร เนื่องจากการ
 เจ็บปวดตามร่างกาย เช่น ปวดหัว ปวดท้อง ปวดตามตัว เป็นต้น $\bar{x} = 4.39$ S.D. = 1.132 อันดับ
 ที่ 5 ท่านพอใจกับสภาพบ้านเรือนที่เป็นอยู่ตอนนี้ $\bar{x} = 4.34$ S.D. = 0.775 อันดับที่ 6 สิ่งแวดล้อม
 ในปัจจุบันมีผลต่อสุขภาพของท่านมาก $\bar{x} = 4.32$ S.D. = 0.798 อันดับที่ 7 ท่านรู้สึกว่าคุณชีวิตมีความ
 มั่นคงปลอดภัยดีในแต่ละวัน $\bar{x} = 4.29$ S.D. = 0.850 อันดับที่ 8 ท่านมีสุขภาพแข็งแรงเพียงพอ
 ที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ในแต่ละวัน (ทั้งเรื่องงานและการดำเนินชีวิต) $\bar{x} = 3.95$ S.D. = 1.050 อันดับ
 ที่ 9 ท่านมีเงินพอใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน $\bar{x} = 3.59$ S.D. = 1.204 และอันดับที่ 10 ท่านได้เที่ยว
 ตามสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ตามที่ท่านพอใจ $\bar{x} = 3.48$ S.D. = 1.502 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.12 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของจิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง
 กับการได้รับการตอบสนองต่อสิ่งที่ต้องการด้านจิตใจ

การได้รับการตอบสนองต่อสิ่งที่ต้องการด้าน จิตใจ	\bar{x}	S.D.	แปลผล	อันดับที่
1. ท่านมีความรู้สึกไม่ดี เช่น รู้สึกเหงา เศร้า หด หู่ สิ้นหวัง วิตกกังวล เป็นต้น	3.19	1.423	ค่อนข้างไม่จริง	10
2. ท่านมีวิธีพักผ่อนคลายความเครียด	4.50	1.304	จริง	3
3. ท่านมีความพอใจกับสุขภาพของท่าน ในตอนนี้แล้ว	4.23	0.765	ค่อนข้างจริง	7
4. ท่านพอใจต่อการผูกมิตรหรือเข้ากับคนอื่นได้ ดีอย่างที่ผ่านมา	4.51	0.762	จริง	2
5. ท่านรู้สึกพอใจที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมในชมรม ผู้สูงอายุเพื่อให้ตนเองมีคุณค่าในชุมชน	4.46	0.812	จริง	5
6. ท่านออกไปพบปะสังสรรค์กับเพื่อนเมื่อมี เวลาว่าง	4.47	0.748	จริง	4
7. ท่านวิตกกังวลว่าลูกหลานจะทอดทิ้ง	4.02	1.236	ค่อนข้างจริง	9
8. ท่านรู้สึกอารมณ์ดีไม่มีความเครียดในการ ดำเนินชีวิต	4.20	0.868	ค่อนข้างจริง	8
9. ท่านเพลิดเพลินกับการใช้เวลาว่างในการทำ กิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นอยู่	4.39	0.740	ค่อนข้างจริง	6
10. ท่านได้ไปร่วมงานสังคมต่าง ๆ เช่น งาน บวช งานแต่งงาน งานประเพณีต่าง ๆ เป็นต้น	4.58	0.834	จริง	1
ภาพรวม	4.25	0.421	ค่อนข้างจริง	

จากตาราง 4.12 จิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการได้รับการตอบสนองต่อสิ่งที่ต้องการด้านจิตใจ ภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างจริง $\bar{x} = 4.25$ S.D. = 0.421 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า จิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องของผู้สูงอายุอยู่ในระดับจริง ได้แก่ อันดับที่ 1 ท่านได้ไปร่วมงานสังคมต่าง ๆ เช่น งานบวช งานแต่งงาน งานประเพณีต่าง ๆ เป็นต้น $\bar{x} = 4.58$ S.D. = 0.834 อันดับที่ 2 ท่านพอใจต่อการผูกมิตรหรือเข้ากับคนอื่นได้ดีอย่างที่ผ่านมา $\bar{x} = 4.51$ S.D. = 0.762 อันดับที่ 3 ท่านมีวิธีพักผ่อนคลายความเครียด $\bar{x} = 4.50$ S.D. = 1.304 อันดับที่ 4 ท่านออกไปพบปะสังสรรค์กับเพื่อนเมื่อมีเวลาว่าง $\bar{x} = 4.47$ S.D. = 0.748 อันดับที่ 5 ท่านรู้สึกพอใจที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมในชมรมผู้สูงอายุเพื่อให้ตนเองมีคุณค่าในชุมชน $\bar{x} = 4.46$ S.D. = 0.812 และอยู่ในระดับค่อนข้างจริง ได้แก่ อันดับที่ 6 ท่านเพลิดเพลินกับการใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นอยู่ $\bar{x} = 4.39$ S.D. = 0.740 อันดับที่ 7 ท่านมีความพอใจกับสุขภาพของท่านในตอนนี้แล้ว $\bar{x} = 4.23$ S.D. = 0.765 อันดับที่ 8 ท่านรู้สึกอารมณ์ดีไม่มีความเครียดในการดำเนินชีวิต $\bar{x} = 4.20$ S.D. = 0.868 อันดับที่ 9 ท่านวิตกกังวลว่าลูกหลานจะทอดทิ้ง $\bar{x} = 4.02$ S.D. = 1.236 และอยู่ในระดับค่อนข้างไม่จริง ได้แก่ อันดับที่ 10 ท่านมีความรู้สึกไม่ดีเช่น รู้สึกเหงา เศร้า หดหู่ สิ้นหวัง วิตกกังวล เป็นต้น $\bar{x} = 3.19$ S.D. = 1.423 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.13 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของจิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับด้านความพึงพอใจในชีวิต

ด้านความพึงพอใจในชีวิต	\bar{x}	S.D.	แปลผล	อันดับที่
1. ท่านรู้สึกพอใจกับบุตรหลานหรือบุคคลรอบข้างที่ท่านอาศัยอยู่ด้วย	4.84	0.791	จริง	1
2. ท่านพอใจที่ได้เดินทางไปเที่ยวพักผ่อนกับสมาชิกในครอบครัว	4.22	1.082	ค่อนข้างจริง	10
3. ท่านพอใจที่ได้มีโอกาสช่วยเหลืองานของสมาชิกในครอบครัว เช่น ดูแลบ้าน ดูแลต้นไม้ เป็นต้น	4.46	0.909	จริง	5
4. ท่านมีความพอใจในความเป็นอยู่ในปัจจุบัน	4.47	0.822	จริง	4
5. ท่านรู้สึกพอใจกับรูปร่างหน้าตาแม้จะมีการเปลี่ยนแปลงไปตามวัย	4.40	0.705	จริง	7
6. ท่านพอใจกับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่อยู่อาศัย เช่น อากาศถ่ายเท แสงสว่างเพียงพอ เป็นต้น	4.49	0.743	จริง	3
7. ท่านพอใจที่ได้ใช้ชีวิตในวัยสูงอายุตามที่มุ่งหวังไว้แล้ว	4.50	0.739	จริง	2
8. ท่านตั้งเป้าหมายในการดำเนินชีวิตของท่านไว้เรียบร้อยแล้ว	4.42	2.639	จริง	6
9. ท่านประสบความสำเร็จในเรื่องที่ได้กระทำไว้ในปัจจุบัน	4.33	0.871	ค่อนข้างจริง	9
10. ท่านมีความรู้สึกเป็นสุขกับชีวิตที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน	4.35	0.894	ค่อนข้างจริง	8
ภาพรวม	4.45	0.525	จริง	

จากตาราง 4.13 จิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับด้านความพึงพอใจในชีวิต ภาพรวมอยู่ในระดับจริง $\bar{x} = 4.45$ S.D. = 0.525 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า จิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องของผู้สูงอายุอยู่ในระดับจริง ได้แก่ อันดับที่ 1 ท่านรู้สึกพอใจกับบุตรหลานหรือบุคคลรอบข้างที่ท่านอาศัยอยู่ด้วย $\bar{x} = 4.84$ S.D. = 0.791 อันดับที่ 2 ท่านพอใจที่ได้ใช้ชีวิตในวัยสูงอายุตามที่มุ่งหวังไว้แล้ว $\bar{x} = 4.50$ S.D. = 0.739 อันดับที่ 3 ท่านพอใจกับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่อยู่อาศัย เช่น อากาศถ่ายเท แสงสว่างเพียงพอ เป็นต้น $\bar{x} = 4.49$ S.D. = 0.743 อันดับที่ 4 ท่านมีความพอใจในความเป็นอยู่ในปัจจุบัน $\bar{x} = 4.47$ S.D. = 0.822 อันดับที่ 5 ท่านพอใจที่ได้มีโอกาสช่วยเหลืองานของสมาชิกในครอบครัว เช่น ดูแลบ้าน ดูแลต้นไม้ เป็นต้น $\bar{x} = 4.46$ S.D. = 0.909 อันดับที่ 6 ท่านตั้งเป้าหมายในการดำเนินชีวิตของท่านไว้เรียบร้อยแล้ว $\bar{x} = 4.42$ S.D. = 2.639 อันดับที่ 7 ท่านรู้สึกพอใจกับรูปร่างหน้าตาแม้จะมีการเปลี่ยนแปลงไปตามวัย $\bar{x} = 4.40$ S.D.

= 0.705 และอยู่ในระดับค่อนข้างจริง ได้แก่ อันดับที่ 8 ท่านมีความรู้สึกเป็นสุขกับชีวิตที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน $\bar{x} = 4.35$ S.D. = 0.894 อันดับที่ 9 ท่านประสบความสำเร็จในเรื่องที่ได้กระทำไว้ในปัจจุบัน $\bar{x} = 4.33$ S.D. = 0.871 และอันดับที่ 10 ท่านพอใจที่ได้เดินทางไปเที่ยวพักผ่อนกับสมาชิกในครอบครัว $\bar{x} = 4.22$ S.D. = 1.082 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.14 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของจิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับด้านอัตมโนทัศน์

ด้านอัตมโนทัศน์	\bar{x}	S.D.	แปลผล	อันดับที่
1. ท่านรู้สึกอารมณ์ดีไม่เครียดในการดำเนินชีวิต	4.70	1.011	จริง	1
2. ท่านคิดว่าตนเองมีความสุขมากที่สุด	4.62	0.808	จริง	3
3. ท่านมีวิธีผ่อนคลายความเครียด โดยการนั่งสมาธิ สวดมนต์ ไหว้พระและออกกำลังกาย	4.68	0.964	จริง	2
4. ท่านพยายามพัฒนาจิตใจของตนเองอยู่เสมอ	4.45	0.824	จริง	4
5. ท่านมีกิจกรรมต่าง ๆ กับภายในครอบครัวอยู่ตลอดเวลา	4.28	0.847	ค่อนข้างจริง	8
6. ท่านรู้สึกว่าช่วงนี้เป็นเวลาที่น่าเบื่อที่สุดในชีวิต	3.82	1.193	ค่อนข้างจริง	9
7. ท่านสนใจแสวงหากิจกรรมทำในแต่ละวัน	4.33	0.819	ค่อนข้างจริง	6
8. ท่านให้ความสนใจกับสุขภาพร่างกายอยู่เสมอ	4.35	0.794	ค่อนข้างจริง	5
9. ท่านค้นหาสาเหตุเมื่อรู้สึกเครียดและไม่สบายใจ	4.29	0.780	ค่อนข้างจริง	7
10. ท่านรู้สึกอารมณ์ดีไม่เครียดหรือวิตกกังวลว่าลูกหลานจะทอดทิ้ง	3.81	1.163	ค่อนข้างจริง	10
ภาพรวม	4.33	0.446	ค่อนข้างจริง	

จากตาราง 4.14 จิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับด้านอัตมโนทัศน์ ภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างจริง $\bar{x} = 4.33$ S.D. = 0.446 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า จิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องของผู้สูงอายุอยู่ในระดับจริง ได้แก่ อันดับที่ 1 ท่านรู้สึกอารมณ์ดีไม่เครียดในการดำเนินชีวิต $\bar{x} = 4.70$ S.D. = 1.011 อันดับที่ 2 ท่านมีวิธีผ่อนคลายความเครียด โดยการนั่งสมาธิ สวดมนต์ ไหว้พระและออกกำลังกาย $\bar{x} = 4.68$ S.D. = 0.964 อันดับที่ 3 ท่านคิดว่าตนเองมีความสุขมากที่สุด $\bar{x} = 4.62$ S.D. = 0.808 อันดับที่ 4 ท่านพยายามพัฒนาจิตใจของตนเองอยู่เสมอ $\bar{x} = 4.45$ S.D. = 0.824 และอยู่ในระดับค่อนข้างจริง ได้แก่ อันดับที่ 5 ท่านให้ความสนใจกับสุขภาพร่างกายอยู่เสมอ $\bar{x} = 4.35$ S.D. = 0.794 อันดับที่ 6 ท่านสนใจแสวงหากิจกรรมทำในแต่ละวัน

ละวัน $\bar{x} = 4.33$ S.D. = 0.819 อันดับที่ 7 ท่านค้นหาสาเหตุเมื่อรู้สึกเครียดและไม่สบายใจ $\bar{x} = 4.29$ S.D. = 0.780 อันดับที่ 8 ท่านมีกิจกรรมต่าง ๆ กับภายในครอบครัวอยู่ตลอดเวลา $\bar{x} = 4.28$ S.D. = 0.847 อันดับที่ 9 ท่านรู้สึกว่าการนี้เป็นเวลาที่น่าเบื่อที่สุดในชีวิต $\bar{x} = 3.81$ S.D. = 1.993 และอันดับที่ 10 ท่านรู้สึกอารมณ์ดีไม่เครียดหรือวิตกกังวลว่าลูกหลานจะทอดทิ้ง $\bar{x} = 3.81$ S.D. = 1.163 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.15 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของจิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับด้านสุขภาพและการทำงานของร่างกาย

ด้านสุขภาพและการทำงานของร่างกาย	\bar{x}	S.D.	แปลผล	อันดับที่
1. ท่านตรวจสุขภาพร่างกายอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	4.98	1.052	จริง	1
2. ท่านนอนหลับพักผ่อนเวลากลางคืนประมาณ 6 - 8 ชั่วโมง และเวลากลางวัน 15 - 30 นาที	4.84	0.824	จริง	2
3. ท่านกินอาหารหลากหลายไม่ซ้ำกัน ครบ 5 หมู่ ใน 1 วัน	4.42	1.039	จริง	5
4. ท่านลดการรับประทานอาหารไขมันสูง เช่น ข้าวขาหมู หมูสามชั้น กุนเชียง คอหมูย่าง เบคอน ไส้กรอก หนักรอก หนังกุ้งหมู เป็นต้น	4.32	1.162	ค่อนข้างจริง	8
5. ท่านหลีกเลี่ยงการดื่มเครื่องดื่มที่มีรสหวาน เช่น น้ำผลไม้ปั่น น้ำอัดลม น้ำหวานต่าง ๆ เป็นต้น	4.04	1.235	ค่อนข้างจริง	9
6. ท่านรับประทานอาหารผักและผลไม้ทุกวัน	4.68	0.920	จริง	4
7. ท่านมีการเคลื่อนไหวในการทำงานบ้าน งานอาชีพ เช่น ทำงานบ้าน ทำสวน ทำนา ซักเครื่อง หรือเดินไปทำงานจนรู้สึกเหนื่อยกำลังดี สบายอย่างน้อยวันละ 30 นาที สัปดาห์ละ 5 วัน	4.72	1.674	จริง	3
8. ท่านมีการยืดเหยียด เช่น การก้มเอามือแตะพื้น ประสานมือไว้ เหนือศีรษะแล้วดันขึ้น การล้มลงเอามือแตะพื้นการเหยียดและฝึกความแข็งแรงของกล้ามเนื้อต่อเนื่องกันสัปดาห์ 2 - 3 วัน	4.34	1.027	ค่อนข้างจริง	6
9. ท่านออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา (ด้วยความแรงระดับปานกลาง คือ เหนื่อย พูดคุยกับคนข้างเคียงได้จบประโยค) อย่างน้อยสัปดาห์ละ 3 วัน ๆ ละ 30 นาที	4.33	0.952	ค่อนข้างจริง	7
10. ท่านควบคุมน้ำหนักตัวทุกครั้งที่คุณรู้สึกอ้วนและผอม	3.04	1.304	ค่อนข้างไม่จริง	10
ภาพรวม	4.37	0.448	ค่อนข้างจริง	

จากตาราง 4.15 จิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับด้านสุขภาพและการทำงานของร่างกาย ภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างจริง $\bar{x} = 4.37$ S.D. = 0.448 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า จิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องของผู้สูงอายุอยู่ในระดับจริง ได้แก่ อันดับที่ 1 ท่านตรวจสุขภาพร่างกายอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง $\bar{x} = 4.98$ S.D. = 1.052 อันดับที่ 2 ท่านนอนหลับพักผ่อนเวลากลางคืนประมาณ 6 - 8 ชั่วโมง และเวลากลางวัน 15 - 30 นาที $\bar{x} = 4.84$ S.D. = 0.824 อันดับที่ 3 ท่านมีการเคลื่อนไหวในการทำงานบ้าน งานอาชีพ เช่น ทำงานบ้าน ทำสวน ทำนา ซักจักรยานหรือเดินไปทำงานจนรู้สึกเหนื่อยกำลังดี สะสมอย่างน้อยวันละ 30 นาที สัปดาห์ละ 5 วัน $\bar{x} = 4.72$ S.D. = 1.674 อันดับที่ 4 ท่านรับประทานอาหารผักและผลไม้ทุกวัน $\bar{x} = 4.68$ S.D. = 0.920 อันดับที่ 5 ท่านกินอาหารหลากหลายไม่ซ้ำกัน ครบ 5 หมู่ ใน 1 วัน $\bar{x} = 4.42$ S.D. = 1.039 และอยู่ในระดับค่อนข้างจริง ได้แก่ อันดับที่ 6 ท่านมีการยืดเหยียด เช่น การก้มเอามือแตะพื้น ประสานมือไว้ เหนือศีรษะแล้วดันขึ้น การล้มลงเอามือแตะพื้นการเหยียดและฝึกความแข็งแรงของกล้ามเนื้อต่อเนื่องกันสัปดาห์ 2 - 3 วัน $\bar{x} = 4.34$ S.D. = 1.027 อันดับที่ 7 ท่านออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา (ด้วยความแรงระดับปานกลาง คือ เหนื่อย พูดคุยกับคนข้างเคียงได้จบประโยค) อย่างน้อยสัปดาห์ละ 3 วัน ๆ ละ 30 นาที $\bar{x} = 4.33$ S.D. = 0.952 อันดับที่ 8 ท่านลดการรับประทานไขมันสูง เช่น ข้าวขาหมู หมูสามชั้น กุนเชียง คอหมูย่าง เบคอน ไส้กรอก หนังไก่หนังหมู เป็นต้น $\bar{x} = 4.32$ S.D. = 1.162 อันดับที่ 9 ท่านหลีกเลี่ยงการดื่มเครื่องดื่มที่มีรสหวาน เช่น น้ำผลไม้ปั่น น้ำอัดลม น้ำหวานต่าง ๆ เป็นต้น $\bar{x} = 4.04$ S.D. = 1.235 และอยู่ในระดับค่อนข้างไม่จริง ได้แก่ อันดับที่ 10 ท่านควบคุมน้ำหนักตัวทุกครั้งที่คุณรู้สึกอ้วนและผอม $\bar{x} = 3.04$ S.D. = 1.304 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.16 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของจิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับด้านสังคมและเศรษฐกิจ

ด้านสังคมและเศรษฐกิจ	\bar{x}	S.D.	แปลผล	อันดับที่
1. ท่านไปตรวจสุขภาพกับแพทย์ พยาบาล เจ้าหน้าที่สาธารณสุข	5.10	0.741	จริง	1
2. ท่านมีความสนใจที่จะแสวงหาความรู้หรือสิ่งใหม่ ที่จะนำมาใช้เป็นประโยชน์	4.62	0.760	จริง	3
3. ท่านศึกษาความรู้ด้านสุขภาพจากหนังสือวารสาร วิทยุ ข่าว หรือปรึกษากับบุคคลในครอบครัวและเจ้าหน้าที่ของรัฐ	4.28	0.867	ค่อนข้างจริง	10
4. ท่านไปร่วมงานสังคมต่าง ๆ เช่น งานแต่งงาน งานบวช งานศพ เป็นต้น	4.66	0.859	จริง	2
5. ท่านได้เข้าร่วมกิจกรรมที่มีบทบาทและพัฒนาสังคม โดยการช่วยเหลือสังคมเช่น เข้าร่วมทำความสะอาดวัดและศาสนสถานในวันสำคัญต่าง ๆ	4.50	0.855	จริง	6
6. ท่านมีส่วนร่วมในงานสังสรรค์ภายในชมรมจากการจัดกิจกรรมของชมรม	4.43	0.819	จริง	8
7. ท่านสังสรรค์พูดคุยกับเพื่อนบ้านตลอดเวลา	4.58	0.826	จริง	4
8. ท่านมีความรู้สึกรู้ว่าได้ทำตัวให้เป็นประโยชน์กับชุมชนและสังคมที่ท่านอยู่	4.42	0.759	จริง	9
9.ญาติพี่น้องหรือเพื่อนใกล้ชิดยังคงให้ความสนใจยินดีให้ความช่วยเหลือเมื่อท่านต้องการ	4.45	0.770	จริง	7
10. ท่านพูดคุยปรึกษาหารือร่วมรับผิดชอบต่อความเป็นอยู่ของสมาชิกในครอบครัว	4.57	0.762	จริง	5
ภาพรวม	4.56	0.420	จริง	

จากตาราง 4.16 จิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับด้านสังคมและเศรษฐกิจ ภาพรวมอยู่ในระดับจริง $\bar{x} = 4.56$ S.D. = 0.420 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า จิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องของผู้สูงอายุอยู่ในระดับจริง ได้แก่ อันดับที่ 1 ท่านไปตรวจสุขภาพกับแพทย์ พยาบาล เจ้าหน้าที่สาธารณสุข $\bar{x} = 5.10$ S.D. = 0.741 อันดับที่ 2 ท่านไปร่วมงานสังคมต่าง ๆ เช่น งานแต่งงาน งานบวช งานศพ เป็นต้น $\bar{x} = 4.66$ S.D. = 0.859 อันดับที่ 3 ท่านมีความสนใจที่จะแสวงหาความรู้หรือสิ่งใหม่ ที่จะนำมาใช้เป็นประโยชน์ $\bar{x} = 4.62$ S.D. = 0.760 อันดับที่ 4 ท่านสังสรรค์พูดคุยกับเพื่อนบ้านตลอดเวลา $\bar{x} = 4.58$ S.D. = 0.826 อันดับที่ 5 ท่านพูดคุยปรึกษาหารือร่วมรับผิดชอบต่อความเป็นอยู่ของสมาชิกในครอบครัว $\bar{x} = 4.57$ S.D. = 0.762

อันดับที่ 6 ท่านได้เข้าร่วมกิจกรรมที่มีบทบาทและพัฒนาสังคม โดยการช่วยเหลือสังคมเช่น เข้าร่วมทำความสะอาดวัดและศาสนสถานในวันสำคัญต่าง ๆ $\bar{x} = 4.50$ S.D. = 0.855 อันดับที่ 7 ญาติพี่น้องหรือเพื่อนใกล้เคียงคงให้ความสนใจยินดีให้ความช่วยเหลือเมื่อท่านต้องการ $\bar{x} = 4.45$ S.D. = 0.770 อันดับที่ 8 ท่านมีส่วนร่วมในงานสร้างสรรค์ภายในชมรมจากการจัดกิจกรรมของชมรม $\bar{x} = 4.43$ S.D. = 0.819 อันดับที่ 9 ท่านมีความรู้สึกว่าได้ทำตัวให้เป็นประโยชน์กับชุมชนและสังคมที่ท่านอยู่ $\bar{x} = 4.42$ S.D. = 0.759 และอยู่ในระดับค่อนข้างจริง ได้แก่ อันดับที่ 10 ท่านศึกษาความรู้ด้านสุขภาพจากหนังสือ วารสาร วิทยุ ช่าง หรือปรึกษากับบุคคลในครอบครัวและเจ้าหน้าที่ของรัฐ $\bar{x} = 4.28$ S.D. = 0.867 ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์และทดสอบสมมติฐานการวิจัย

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสถานการณ์ ด้านจิตลักษณะเดิมและจิตลักษณะตามสถานการณ์กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านสถานการณ์ มี 2 ตัวแปร ประกอบด้วย การได้รับการตอบสนองต่อสิ่งที่ต้องการด้านร่างกาย การได้รับการตอบสนองต่อสิ่งที่ต้องการด้านจิตใจ 2) ปัจจัยด้านจิตลักษณะมี 2 ประเภท คือ 2.1 จิตลักษณะเดิม มี 3 ตัวแปร ประกอบด้วย ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน วิธีชีวิตแบบพุทธ สุขภาพจิต 2.2 จิตลักษณะตามสถานการณ์ มี 2 ตัวแปร ประกอบด้วย ทศนคติที่ดีต่อการดูแลสุขภาพ ความเชื่ออำนาจในตน

3.1 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านจิตลักษณะเดิมกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในจังหวัดนครราชสีมา

ตารางที่ 4.17 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านจิตลักษณะเดิมกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต

ความคิดเห็นภาพรวม	\bar{x}	S.D.	Pearson Correlation	Sig.
ปัจจัยด้านจิตลักษณะเดิม	4.21	0.324	0.481**	0.00
การพัฒนาคุณภาพชีวิต	4.43	0.319		

$\alpha < 0.01^*$

จากตารางที่ 4.17 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านจิตลักษณะเดิมกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ โดยทดสอบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation) พบว่าที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ปัจจัยด้านจิตลักษณะเดิม ประกอบด้วย ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน วิธีชีวิตแบบพุทธ สุขภาพจิต มีความสัมพันธ์ทางบวก กับการพัฒนาคุณภาพชีวิต

3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านจิตลักษณะตามสถานการณ์กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในจังหวัดนครราชสีมา

ตารางที่ 4.18 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านจิตลักษณะตามสถานการณ์กับการพัฒนาคุณภาพชีวิต

ความคิดเห็นภาพรวม	\bar{x}	S.D.	Pearson Correlation	Sig.
ปัจจัยด้านจิตลักษณะตามสถานการณ์	4.58	0.439	0.698**	0.00
การพัฒนาคุณภาพชีวิต	4.43	0.319		

$\alpha < 0.01^*$

จากตารางที่ 4.18 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านจิตลักษณะตามสถานการณ์กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ โดยทดสอบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation) พบว่า ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ปัจจัยด้านจิตลักษณะตามสถานการณ์ ประกอบด้วยทัศนคติที่ดีต่อการดูแลสุขภาพ ความเชื่ออำนาจในตน มีความสัมพันธ์ทางบวก กับการพัฒนาคุณภาพชีวิต

3.3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสถานการณ์กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในจังหวัดนครราชสีมา

ตารางที่ 4.19 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสถานการณ์กับการพัฒนาคุณภาพชีวิต

ความคิดเห็นภาพรวม	\bar{x}	S.D.	Pearson Correlation	Sig.
ปัจจัยด้านสถานการณ์	4.28	0.369	0.576**	0.00
การพัฒนาคุณภาพชีวิต	4.43	0.319		

$\alpha < 0.01^*$

จากตารางที่ 4.19 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสถานการณ์กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ โดยทดสอบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation) พบว่า ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ปัจจัยด้านสถานการณ์ ประกอบด้วย การได้รับการตอบสนองต่อสิ่งที่ต้องการด้านร่างกาย การได้รับการตอบสนองต่อสิ่งที่ต้องการด้านจิตใจ มีความสัมพันธ์ทางบวก กับการพัฒนาคุณภาพชีวิต